

Рівненський державний
гуманітарний університет художньо-
педагогічний факультет
Кафедра івент-індустрій, культурології та
музеєзнавства

Назва дисципліни	Історіографія культури України
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити /90 годин
Вид підсумкового контролю	залік / екзамен
Викладач (і)	Виткалов Сергій Володимирович
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	https://kulturologiya.rshu.edu.ua//index.php?option=com_content&view=article&id=4
E-mail викладача:	Sergiy_vsv@ukr.net
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	Посилання
Мова викладання	Українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> к-сть годин і розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн- консультації:</i> Розклад присутності викладача на спеціальному форумі. Що понеділка, вул. Ст. Бандери, 12, ауд.39.

Цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення цієї дисципліни є також з'ясування сутності вітчизняної історіографії, її витоків, виявлення провідних тенденцій і закономірностей її розвитку, виокремлення внеску українських дослідників-історіографів у збагачення культурної скарбниці.

Завданнями дисципліни є:

- розкриття змісту поняття «історіографія», гносеологічної природи історіографічних знань, їх функцій у процесі історичного пізнання; аналіз категоріального апарату та методів історіографії; етапів становлення історіографії як спеціальної дисципліни; з'ясування соціокультурних передумов розвитку історичного пізнання, удосконалення знань про історичне минуле; виділення основних етапів розвитку історичної науки в Україні, визначення критеріїв її періодизації тощо.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають набути такі компетентності:

ЗК01 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК05 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

СК02 – Здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії.

СК04 - Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань.

ПРО2 – Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі.

ПРО8 – Проводити наукове дослідження нерухомих пам'яток та визначати розмір та значення їх історико-культурної цінності.

ПРО11- Проводити пошукову роботу з метою з'ясування перспектив виявлення нових, значущих з точки зору обліку, об'єктів культурної спадщини.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Історіографія культури України» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Історія української культури», «Вступ до курсу»

Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється через можливість виконання практичних занять, брати активну участь у обговорення навчального матеріалу по дисципліні

Спільна (групова) діяльність передбачає групову роботу здобувачів вищої освіти, з викладачем з цієї дисципліни

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти передбачена між лекціями та при підготовці матеріалу для виконання на практичних заняттях.

Перелік тем

Модуль 1. Теоретичні основи історіографічних досліджень

Тема 1. Вступ до курсу. Основні поняття, введення в проблематику, об'єкт та предмет дисципліни, аргументація доцільності даного курсу.

Тема 2. Шляхи пошуку історіографічних джерел: бібліотеки, архіви, музеї в системі наукового знання

Тема 3 Історіографія культури Давньої Русі: від античного прагматизму до середньовічного провіденціалізму

Тема 4. Історіографія культури України Литовсько-Польської доби (XIII – перша половина XVII століття)

Тема 5. Історіографія культури України другої пол. XVII – першої пол. XVIII ст.

Тема 6. Просвітницький погляд на історіографічні проблеми культури України другої половини XVIII ст.

Тема 7. Історіографія культури України другої пол. XIX–першої пол. XX ст. (Історичні дослідження і організація науки, історична тематика в українській літературі).

Тема 8. Історіографія культури України Радянського періоду (друга пол. XX ст.)

Тема 9. Історіографія культури України (на прикладі ЗУНР та української діаспори)

Тема 10. Історіографія культури України періоду її Державної Незалежності: стан, завдання та проблеми розвитку.

Рекомендована література

Археологія і давня історія України. Київ, 2011.

Атаманенко А. Українське історичне товариство: Ідеї, постаті, діяльність. Острог, 2010
ктуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: наук. записки Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 1. Ч. 2. Рівне : РДГУ, 2000. 128 с.

Акчуріна-Муфтєєва Н. Історіографія вивчення кримсько-татарського народного декоративного мистецтва. Київ : Вища школа. 2010. №№ 5-6. С. 92-101.

Антологія культурологічної думки: хрестоматія. авт.-сост. : С. П. Мамонтов. М. : РОУ, 1996. 352.

Антоневич М. Польська історіографія про зайняття Києва за часів великого князя литовського Гедиміна: (Проблема достовірності литовсько-руських джерел). Київська старовина. 2005. № 3. С. 121-128.

Антонюк-Кисіль П. В. Михайло Грабовський і зародження української школи в польській романтичній історіографії. Гуманітарні науки. 2011. № 1. С. 118-124.

Атаманенко А. Українське історичне товариство: Ідеї, постаті, діяльність. Острог, 2010

Додаткова

Асауленко О. Монастирі Полтавщини: історіографія XIX – початку XX століття. Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту ; [редкол.:

- Р. М. Постоловський, Л. О. Шелюк, С. С. Троян та ін.]. Рівне : РДГУ, 2008. Вип. 13. С. 237-241.
- Балух В. О., Коцур В. П. Руська унійна (греко-католицька) церква кінця XVI – початку XIX ст. у постатях : словник. Чернівці. Чернівець. Нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2011. 280 с.
- Бандрівський, М. Культурно-історичні процеси на Прикарпатті і Західному Поділлі в пізній період епохи бронзи – на початку доби раннього заліза. Львів, 2014. 574 с.
- Баженова С. «Історичні оповідання» Ю. Ролле – джерело до вивчення історії України. Українська історична наука на сучасному етапі розвитку : II міжнарод. наук. конгрес укр. істориків, [Кам'янець-Поділ., 17-18 вер. 2003 р. : доп. та повідомлення]. Укр. іст. т-во (США, Україна, Канада, Європа), Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; [редкол.: Л. Баженов, О. Баран, І. Винокур та ін.]. Кам'янець-Подільський; Київ ; Нью-Йорк ; Острог : [б. в.], 2005. Т. 1. С. 323-326.
- Барановська Н. Стан розробки Чорнобильської проблеми історичною наукою України. Історичний журнал. 2006. № 2. С. 48-56.
- Бездрабко В. Історики про документознавство або 3 історії визначення змісту дисципліни в сучасній українській історичній науці. Мандрівець. 2009. № 1. С. 23-29.
- Безклубенко С.Д. Мистецтво організації громадської думки. Київ, 2018.
- Бессмертный Ю.Л. Как же писать историю? Новая и новейшая история. 1998. № 4. С. 29-42.
- Бовгиря А. Етногенез українського народу крізь призму козацько-старшинського історіописання XVIII ст. Слов'янські обрії. Київ, 2006. Вип. 1. С. 276-280.
- Богдашина О. Проблема суспільної еволюції у працях українських істориків другої половини XIX – початку XX ст. Історичний журнал. 2008. № 3. С. 19-28.
- Бондар В. Повсякденне життя селянства Наддніпрянської України другої половини XIX – початку XX ст.: до історіографії питання. Краєзнавство. 2010. № 3. С. 10-18.
- Бондаренко Г. Історичне пізнання. Луцьк : Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, 1998.
- Бондарчук Я.В. Історія Острозької академії: підручник. Острог, 2015.
- Бонь О. Біографічні дослідження у науковому доробку академіка Олекси Новицького. Українська історична наука на сучасному етапі розвитку : II міжнарод. наук. конгрес укр. істориків, [Кам'янець-Поділ., 17-18 вер. 2003 р. : доп. та повідомлення]. Укр. іст. т-во (США, Україна, Канада, Європа), Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; [редкол.: Л. Баженов, О. Баран, І. Винокур та ін.]. Кам'янець-Подільський ; Київ ; Нью-Йорк ; Острог : [б. в.], 2005. Т. 1. С. 266-269.
- Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм XV-XVIII ст. Т. I. Структури повсякденності: можливе і неможливе. пер. з фр. Г. Філіпчука. Київ : Основи, 1995. 542 с.
- Боришевський М. Й., Л. І. Пилипенко, Пенькова О. І. та ін. Виховання духовності особистості. Кіровоград : ІМЕКС-Лтд. 2013. 104 с.
- Брецко Ф. Ф., Дрік А. Л., Майор Л. П. Незалежна Україна: хроніка державотворчого процесу (1991–2009). Ужгород : Гражда, 2009. 264 с.
- Бузейчук В. Спогади Галини Змієнко-Сенишин як джерело вивчення життя та діяльності О. Рябініна-Скляревського. Київська старовина. 2009. №№ 1-2. С. 204-209.
- Буряк Л. І. Жінка і політика в українському історіографічному дискурсі (друга половина XIX - перша третина XX століття). Пам'ять століть. 2010. №№ 4-5. С. 19-36.
- Буряк Л. І. Правовий статус жінки як об'єкт дослідження в українській історіографії другої половини XIX століття. Український історичний журнал. 2009. № 1. С. 190-211.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Кодпрогра много результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК01_	Знання та розуміння предметної області та розуміння	ПРН <u>2</u>	Аналізувати й узагальнювати історико-	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2, МО5, МО4, МО7, МО10

	професійної діяльності		культурний матеріал у певній системі.		
		ПРН <u>08</u>	Проводити наукове дослідження нерухомих пам'яток та визначати розмір та значення їх історико-культурної цінності.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10
		ПРН11	Проводити пошукову роботу з метою з'ясування перспектив виявлення нових, значущих з точки зору обліку, об'єктів культурної спадщини.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10
ЗК <u>05</u>	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ПРН <u>2</u>	Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10
		ПРН <u>08</u>	Проводити наукове дослідження нерухомих пам'яток та визначати розмір та значення їх історико-культурної цінності.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10
		ПРН11	Проводити пошукову роботу з метою з'ясування перспектив виявлення нових, значущих з точки зору обліку, об'єктів культурної спадщини.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10
СК05	Здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії.	ПРН <u>2</u>	Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10
		ПРН <u>08</u>	Проводити наукове дослідження нерухомих пам'яток та визначати розмір та значення їх історико-культурної цінності.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10
		ПРН11	Проводити пошукову роботу з	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2. МО5, МО4, МО7, МО10

			метою з'ясування перспектив виявлення нових, значущих з точки зору обліку, об'єктів культурної спадщини.		
СК04	Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань.	ПРН <u>2</u>	Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2, МО5, МО4, МО7, МО10
		ПРН <u>08</u>	Проводити наукове дослідження нерухомих пам'яток та визначати розмір та значення їх історико-культурної цінності.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2, МО5, МО4, МО7, МО10
		ПРН11	Проводити пошукову роботу з метою з'ясування перспектив виявлення нових, значущих з точки зору обліку, об'єктів культурної спадщини.	МН1, МН2, МН3, МН6	МО2, МО5, МО4, МО7, МО10

Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота.

Методи оцінювання

МО2 – усне або письмове опитування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист практичних робіт;

МО10 – залік.

Система та критерії оцінювання у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно

Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, бездопомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадовільно	не зараховано
		семестрового контролю	незначну частину навчального матеріалу			
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (*за наявності) та оцінка за екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Приклад критеріїв по видах діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності*	Оціночні бали*	Кількість балів
T1	Робота на лекційних заняттях Виконання завдань під час практичних занять	6	6
T2	Робота на лекційних заняттях Виконання завдань під час практичних занять	6	6
T3	Робота на лекційних заняттях Виконання завдань під час практичних занять	6	6
T4	Робота на лекційних заняттях Виконання завдань під час практичних занять	6	6
T5	Робота на лекційних заняттях Виконання завдань під час практичних занять	6	6
T6	Виконання завдань під час практичних занять Участь в обговоренні під час практичних занять	6	6
T7	Виконання завдань під час практичних занять Участь в обговоренні під час практичних занять	6	6
T8	Виконання завдань під час практичних занять Участь в обговоренні під час практичних занять	6	6
T9	Виконання завдань під час практичних занять	6	6

	Виконання завдань самостійної роботи		
T10	Робота на лекційних заняттях	6	6
	Виконання завдань під час практичних занять		
Залік		40	40
Разом			100

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.